

Vergaderjaar 1992-1993

23 217**Invoering en wijziging van de wet tot wijziging van de Gemeentewet met betrekking tot de materiële belastingbepalingen, van de Gemeentewet en van een aantal andere wetten met het oog op de wijziging van de Gemeentewet met betrekking tot de materiële belastingbepalingen (Invoeringswet van de wet materiële belastingbepalingen Gemeentewet)**

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING**Algemeen**

Ter uitvoering van artikel III van het wetsvoorstel tot wijziging van de Gemeentewet met betrekking tot de materiële belastingbepalingen (Kamerstukken I 1991/92, 21 591, nr. 82 herdruk) strekt dit wetsvoorstel er toe het desbetreffende wetsvoorstel, indien tot wet verheven, in te voeren.

Sedert de indiening van wetsvoorstel 21 591 bij koninklijke boodschap van 8 juni 1990 heeft een aantal wijzigingen plaatsgevonden in de (bestaande) gemeentewet. Deze wijzigingen werden overgenomen in de Invoeringswet Gemeentewet in Hoofdstuk I, onderdeel LL, MM, NN, OO, PP, QQ, RR en SS. In de toelichting bij die wet is hieraan aandacht besteed.

Het betreft de volgende wetswijzigingen:

1. De wet van 3 juli 1989, houdende wijziging van de gemeentewet op het stuk der belastingen (limitering onroerend-goedbelastingen, leges en rechten)(Stb. 302). De bepalingen van wetsvoorstel 21 591 zijn in overeenstemming met genoemde wet. Wetsvoorstel 21 591 behoeft derhalve geen aanpassing aan deze wet.

2. De wet van 21 juni 1990 tot wijziging van de gemeentewet, de Wet op de motorrijtuigenbelasting, de Wet op de rechterlijke organisatie en de Wet gemeenschappelijke regelingen inzake parkeerbelastingen (Stb. 426).

3. De wet van 22 mei 1991 tot wijziging van diverse wetten in verband met vereenvoudiging van regelgeving en vergroting van gemeentelijke en provinciale beleidsvrijheid (Stb. 394).

4. De wet D'gemeenten en D'provincies. De bepalingen die door deze wet in de gemeentewet zijn opgenomen, zijn niet opgenomen in de nieuwe paragrafen. De bepalingen die de experimenten met betrekking tot de goedkeuring van belastingverordeningen betreffen, zijn ook niet meer opgenomen in de Gemeentewet. Deze bepalingen zijn door de Invoeringswet Gemeentewet opgenomen in de Wet D'gemeenten en D'provincies zelf. Op deze wijze wordt de Gemeentewet niet belast met bepalingen die slechts nog voor een korte periode zullen gelden.

De nieuw in te brengen paragrafen bevatten ook aanpassingen aan de nieuwe Gemeentewet zelf. In het voorliggende wetsvoorstel is ook rekening gehouden met het nieuw B.W.

Bij de indiening van wetsvoorstel 21 591 is er voor gekozen het wetsvoorstel niet steeds aan de lopende wetgeving aan te passen. Besloten is de integratie van de nieuwe materiële belastingbepalingen van wetsvoorstel 21 591 met de sedert de indiening van die wet tot stand gekomen wetswijzigingen, pas te realiseren bij de invoering van wetsvoorstel 21 591. Het is lange tijd ons voornemen geweest om de materiële belastingbepalingen door middel van de Invoeringswet Gemeentewet in de Gemeentewet te incorporeren. Dat is helaas niet gelukt.

In de memorie van toelichting op de Invoeringswet Gemeentewet is in de inleiding van het algemene deel naar voren gebracht dat de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel tot Wijziging van de Gemeentewet met betrekking tot de materiële belastingbepalingen (21 591), op dat moment nog niet was afgerond. Hierdoor kon dit wetsvoorstel niet worden geïntegreerd in Hoofdstuk XV van de Gemeentewet. Van integratie van het onderhavige voorstel door middel van een nota van wijziging in de Invoeringswet Gemeentewet hebben wij ook afgezien, omdat wij er sterk de voorkeur aan geven de parlementaire behandeling van de Gemeentewet op zo kort mogelijke termijn te kunnen doen afronden.

Onze voorkeur gaat thans uit naar een zelfstandige invoeringswet voor het wetsvoorstel Wijziging van de Gemeentewet met betrekking tot de materiële belastingbepalingen in de huidige gemeentewet. Terwille van de leesbaarheid en de duidelijkheid wordt in deze invoeringswet het wetsvoorstel 21 591, zoals dat luidde in het nader gewijzigd voorstel van wet d.d. 12 november 1991, aangepast aan de eerdere vermelde wijzigingen van de materiële belastingbepalingen. Hiermee wordt bereikt dat geheel aangepaste en geactualiseerde paragrafen betreffende de materiële belastingbepalingen in Hoofdstuk XV «De gemeentelijke belastingen» in Titel IV van de Gemeentewet worden opgenomen.

Weliswaar werden bovenbedoelde wijzigingen op de gemeentewet reeds in de Invoeringswet Gemeentewet opgenomen en toegelicht, toch wordt voor de zelfstandige leesbaarheid ook in de toelichting op deze wet kort verwezen naar die wetten die sedert de indiening van wetsvoorstel 21 591 wijziging hebben aangebracht in de gemeentelijke materiële belastingbepalingen. Voor een meer inhoudelijke toelichting verwijzen wij naar de memorie van toelichting op de Invoeringswet Gemeentewet.

De overgangsbepalingen die in onderdeel NNN van de Invoeringswet Gemeentewet zijn opgenomen, worden in aangepaste vorm ook in dit wetsvoorstel opgenomen.

Waar in deze toelichting wordt verwezen naar wetsvoorstel 21 591, wordt bedoeld de tekst zoals deze luidt volgens het nader gewijzigd voorstel van wet d.d. 12 november 1991.

Artikelsgewijs

Artikel I

Dit artikel houdt in een vervanging van wetsvoorstel 21 591 door de geheel aangepaste drie paragrafen betreffende de materiële belastingbepalingen in de Gemeentewet. Hierna worden de artikelen afzonderlijk toegelicht.

De artikelen 218 en 219

Deze bepalingen zijn conform de artikelen 215 en 216 van wetsvoorstel 21 591.

Artikel 220

Het eerste, tweede en derde lid, zijn conform de eerste drie leden van artikel 217 van wetsvoorstel 21 591.

Het oorspronkelijke vierde lid van artikel 217 van wetsvoorstel 21 591 is vervallen, omdat de artikelen 262, jo artikel 260, tweede lid van de Gemeentewet reeds voorzien in een bepaling omtrent het verdagen van de beslissing van de minister.

De toevoeging van het nieuwe vierde tot en met het zevende lid vormt een aanpassing als gevolg van de wet van 22 mei 1991 tot wijziging van diverse wetten in verband met vereenvoudiging van regelgeving en vergroting van gemeentelijke en provinciale beleidsvrijheid (Stb. 394).

Een nieuw zevende lid is toegevoegd om te voorkomen dat bij overschrijding van de goedkeuringstermijn de belastingverordeningen bij wetsfictie worden geacht te zijn goedgekeurd. Het belang van een snelle goedkeuringsprocedure is duidelijk. Het feit kan zich evenwel voordoen, dat over de bezwaren aan een besluit tot wijziging of tot vaststelling van een verordening overleg met de gemeente moet plaatsvinden. Veelal zal de gemeente hierbij in de gelegenheid gesteld worden het besluit aan te passen. Hier kan enige tijd mee gemoeid zijn, waardoor de goedkeuring niet binnen de gestelde termijn zal kunnen plaatsvinden. Het wordt onwenselijk geacht dat een belastingverordening, waaraan gebreken kleven, bij wetsfictie geldigheid zal verkrijgen. Dit kan er immers toe leiden dat burgers op grond van verordeningen die in strijd zijn met het recht, in de heffing worden betrokken. Bovendien zou het tot grote financiële consequenties voor de gemeente kunnen leiden indien in een procedure de verordening onverbindend wordt verklaard. De uitsluiting van de fictie geldt ook met betrekking tot besluiten die door de minister dienen te worden goedgekeurd.

Artikel 221

Door de toevoeging van het nieuwe vierde tot en met het zevende lid van artikel 220 in verband met de wet van 22 mei 1991 tot wijziging van diverse wetten in verband met vereenvoudiging van regelgeving en vergroting van gemeentelijke en provinciale beleidsvrijheid (Stb. 394), zijn besluiten van gemeentebesturen als bedoeld in artikel 218 onderworpen aan goedkeuring door de minister of goedkeuring door gedeputeerde staten.

Het onderhavige artikel bepaalt dat in afwijking van artikel 257 met betrekking tot een besluit als bedoeld in artikel 218 de goedkeuring voor een bepaalde tijd kan worden verleend. Deze uitzondering op artikel 257 is derhalve zowel van toepassing op de goedkeuring door de minister als de goedkeuring door gedeputeerde staten.

In het tweede lid is bepaald dat niet tot goedkeuring voor een bepaalde tijd wordt overgegaan voordat het gemeentebestuur de

gelegenheid tot overleg is geboden. Deze bepaling heeft een zelfde achtergrond als artikel 259, tweede lid, en richt zich eveneens tot beide goedkeurende instanties.

De artikelen 222 tot en met 227d

Deze artikelen zijn conform de artikelen 217b tot en met 220d van wetsvoorstel 21 591, waar nodig aangepast aan het nieuw B.W. en de Aanwijzingen inzake regelgeving.

De woorden «bijzondere wetten» in artikel 223, eerste en tweede lid, zijn voorts vervangen door: andere wetten dan deze.

Volledigheidshalve wijzen wij er hier op dat het tweede en derde lid van artikel 227a, waarin de werktuigenvrijstelling is geregeld, niet van toepassing zullen zijn. Wij verwijzen hier naar artikel 300a en de daarbij behorende toelichting.

Artikel 227e

In dit artikel wordt artikel 221 van wetsvoorstel 21 591 in aangepaste vorm opgenomen. Het eerste lid van artikel 221 van wetsvoorstel 21 591 is vervallen, terwijl het derde lid is aangepast. Deze aanpassingen vloeien voort uit het feit dat door de Wet overdracht taken OGB de heffing en invordering van de onroerende-zaakbelastingen thans door de gemeenten plaatsvindt. Het voorschrift dat de onroerende-zaakbelastingen uitsluitend dienen te worden geheven bij wege van aanslag, is om die reden vervallen. Thans kan de heffing ook plaatsvinden bij kennisgeving (zoals een nota). Ingeval er meerdere verschuldigde bedragen op een aanslagbiljet of kennisgeving worden verenigd en het totaal van die verschuldigde bedragen het bedrag van f 20 niet overschrijdt, behoeft indien de verordening hierin voorziet, niet tot invordering te worden overgegaan. Het totaal van de verschuldigde bedragen kan, gelet op het bepaalde in artikel 238, ook andere verschuldigde bedragen van gemeentelijke heffingen bevatten.

De artikelen 228 tot en met 228c

Deze bepalingen zijn conform de artikelen 221a tot en met 224 van wetsvoorstel 21 591, waar nodig aangepast aan het nieuw B.W.

Artikel 228d

Deze aanpassing vloeit voort uit de wet van 21 juni 1990 (Stb. 426) tot wijziging van de gemeentewet, de Wet op de motorrijtuigenbelasting, de Wet op de rechterlijke organisatie en de Wet gemeenschappelijke regelingen inzake parkeerbelastingen.

De artikelen 228e en 228f

Deze bepalingen zijn conform de artikelen 225 en 225a van wetsvoorstel 21 591.

Artikel 228g

Deze bepaling is conform artikel 225b van wetsvoorstel 21 591. In verband met de aanpassing aan het nieuw B.W. zijn vervallen de woorden: «of -water».

De artikelen 229 tot en met 230

Deze artikelen zijn conform de artikelen 226 tot en met 277b van wetsvoorstel 21 591.

B

Deze aanpassing vloeit voort uit de vernummering.

Artikel II

Het Besluit gemeentelijke onroerende-zaakbelastingen kan worden ingetrokken omdat de bepalingen in de wetsvoorstel 21 591 zijn opgenomen.

Artikel III

A

Deze aanpassing vloeit voort uit de vernummering.

B

In artikel 157 van de Gemeentewet is bepaald dat de raad de bevoegdheid tot het heffen van rechten, bedoeld in artikel 229 (waaronder de precariorechten), kan overdragen aan het college van burgemeester en wethouders en aan een commissie als bedoeld in artikel 82. In het onderhavige wetsvoorstel is de plaats van de heffing ter zake van voorwerpen onder op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond gewijzigd van artikel 229 naar artikel 228g. Dit is het gevolg van de wijziging van precariorechten in precariobelasting om de naam van de heffing beter in overeenstemming te doen zijn met het karakter van de heffing. Ten opzichte van de huidige precariorechten is de belasting evenwel niet wezenlijk veranderd. Daar zonder nadere regeling hieromtrent de raad zijn bevoegdheid tot het heffen van precariobelasting niet meer zou kunnen overdragen, waarvoor gezien het ongewijzigde karakter van de heffing geen reden is, is de precariobelasting afzonderlijk in de opsomming van artikel 157, tweede lid, onderdeel g, opgenomen.

Daarnaast vloeit deze aanpassing voort uit de vernummering.

C en D

Deze aanpassingen vloeien voort uit de vernummering.

E

Bij de verwijzing naar de onroerende-zaakbelasting en de baatbelasting, welke diende te geschieden vanwege de vernummering, is thans geen artikelnummering meer opgenomen. Dit is ook niet meer noodzakelijk daar de onroerende-zaakbelastingen en de baatbelasting thans in de wet worden genoemd.

De andere wijziging van artikel 251 Gemeentewet betreft herstel van een te beperkte vertaling van het begrip «genothebende krachtens een zakelijk recht» naar het begrippenkader uit het Nieuw Burgerlijk Wetboek. Abusievelijk was de bevoegdheid tot het opleggen van één aanslag indien twee of meer personen belastingplichtig zijn, beperkt tot de situatie dat er meerdere personen belastingplichtig zijn krachtens een beperkt recht. De wijziging houdt in dat die bevoegdheid ook kan worden

gehanteerd indien er meerdere personen belastingplichtig zijn krachtens eigendom of bezit. Daarmee wordt de situatie die bestond onder artikel 298 gemeentewet, zoals dat luidde voor de aanpassingen aan het Nieuw Burgerlijk Wetboek, hersteld.

F

Deze aanpassing vloeit voort uit de vernummering.

G

Dit onderdeel bevat een aantal overgangsbepalingen.

Een aantal van deze overgangsbepalingen zijn reeds opgenomen in het bij koninklijke boodschap van 4 november 1992 ingediende voorstel van wet houdende wijziging van de Gemeentewet (Invoeringswet Gemeentewet).

Terwille van de duidelijkheid bevat deze Invoeringswet van de wet materiële belastingbepalingen Gemeentewet, naast overgangsbepalingen als gevolg van wetsvoorstel 21 591, ook de overgangsbepalingen zoals die in de Invoeringswet Gemeentewet zijn opgenomen.

Artikel 299a

Artikel 287, tweede lid, bepaalt dat verordeningen die in strijd zijn met de nieuwe materiële belastingbepalingen binnen twee jaar na inwerking-treding van deze wet moeten zijn aangepast, omdat zij anders van rechtswege zullen vervallen. Wij merken op dat materieel moet worden beoordeeld of een besluit in strijd is met de nieuwe bepalingen.

Wij zijn derhalve van mening dat een verwijzing die abusievelijk niet is aangepast, niet tot gevolg heeft dat de verordening van rechtswege vervalt of de verbindendheid van de verordening hierdoor kan worden aangetast. Het is de bedoeling dat de gemeentebesturen de belastingverordeningen binnen de genoemde termijn in overeenstemming brengen met de nieuwe materiële belastingbepalingen. Gedurende de termijn kunnen de tarieven worden aangepast. Nieuwe besluiten dienen overeenkomstig de nieuwe bepalingen te worden genomen. De in onderdeel KKK en NNN van de Invoeringswet Gemeentewet opgenomen toelichting is hierbij van overeenkomstige toepassing.

Het eerste lid bepaalt dat ook al zijn besluiten van rechtswege vervallen, de belastingverordeningen van toepassing zijn en blijven op voordien aangevangen belastingjaren of zich voordien voorgedaan hebbende belastbare feiten.

Artikel 299a geeft voorts een aantal uitzonderingen op de regel van artikel 287, tweede lid, dat besluiten die in strijd zijn met de nieuwe materiële belastingbepalingen twee jaar na inwerking-treding van deze wet van rechtswege vervallen. Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat het eerste lid ook onverkort geldt voor die uitzonderingen. Dat zijn zowel de belastingverordeningen die na een langere periode vervallen als de belastingverordeningen die vervallen na het verstrijken van de termijn die daarvoor in de desbetreffende belastingverordening is gesteld.

Het tweede lid is in de wet opgenomen om voor verordeningen onroerende-zaakbelastingen, waarbij de oppervlakte grondslag wordt gehanteerd een bijzondere regeling te treffen. Deze besluiten zullen niet, zoals de andere belastingverordeningen welke in strijd zijn met de wet, na twee jaar van rechtswege vervallen. Deze regeling is opgenomen om gemeenten die nog geen waarde in het economische verkeer hebben vastgesteld, niet te noodzaken vóór het verstrijken van de periode

waarvoor de oppervlakte is vastgesteld, over te gaan tot waardebepaling in het economische verkeer. Hierbij is gelet op het feit dat de heffingsgrondslag van onroerende zaken als regel voor vijf jaren wordt vastgesteld. De tarieven kunnen gedurende deze periode worden gewijzigd.

In het derde en vierde lid is vastgelegd dat vóór de inwerkingtreding van deze wet vastgestelde verordeningen inzake de baat- en bouwgrondbelasting blijven gelden voor de termijn waarvoor zij zijn vastgesteld. Uiteraard blijft de mogelijkheid bestaan om deze verordeningen binnen deze termijn in te trekken. Ook hier geldt dat na het verstrijken van de in de belastingverordening gestelde termijn nog geheven kan worden over voordien aangevangen belastingjaren.

Het vijfde lid is een uit de wet van 24 december 1970, tot wijziging van de bepalingen inzake gemeentelijke en provinciale belastingen (Stb. 608), overgenomen overgangsbepaling. De bepaling ziet op de rechtsgeldigheid van voor 30 december 1970 vastgestelde verordeningen, welke gebonden zijn aan een bepaalde termijn en waarvoor een afkoopmogelijkheid bestaat. Hierbij kan gedacht worden aan verordeningen straataanlegbelasting. De maximale geldigheidstermijn van deze verordeningen is 30 jaar.

Het zesde lid is opgenomen om gemeenten in de gelegenheid te stellen de tarieven gemeentelijke onroerende-zaakbelastingen aan te passen aan de in de Wet van 3 juli 1989, houdende wijzigingen van de gemeentewet op het stuk der belastingen (limitering onroerend-goedbelastingen, leges en rechten (Stb. 302), opgenomen relatieve limiet tussen de genothebende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht en de gebruiker van de onroerende zaak.

Het zevende lid is opgenomen om de gemeenten in de gelegenheid te stellen de retributie-verordeningen aan te passen aan het verbod op het maken van matige winst, zoals dat in de wet, genoemd in het zesde lid is opgenomen.

Artikel 299b

In dit artikel is geregeld dat de wettelijke regelingen en uitvoeringsvoorschriften van kracht blijven voor belastingverordeningen die na de inwerkingtreding van deze wet blijven gelden. Op deze wijze wordt bereikt dat verordeningen die blijven gelden een wettelijke basis hebben en de uitvoering van de bepalingen kan plaatsvinden overeenkomstig de uitvoeringsvoorschriften zoals die onder het oude regime golden. Hetgeen in onderdeel NNN bij de Invoeringswet Gemeentewet is opgemerkt is hierbij van overeenkomstige toepassing.

Het derde lid is toegevoegd. Het bepaalt onder meer dat het Besluit onroerende-zaakbelastingen van kracht blijft voor verordeningen onroerende-zaakbelastingen waarbij de oppervlakte-grondslag wordt gehanteerd.

H. Dit artikel bevat de toevoeging van artikel 300a aan de Gemeentewet. Bij de behandeling van wetsvoorstel 21 591 in de Eerste Kamer zijn problemen gerezen omtrent de werktuigenvrijstelling, zoals die bij amendement nr. 22 is geïntroduceerd. In de nota naar aanleiding van het verslag bij dit wetsvoorstel (EK, 1992-1993, 21 591, nr. 68a) is een alternatieve wijziging van de tekst van de werktuigenvrijstelling aangekondigd, waarvan de hoofdlijnen in de nota zijn weergegeven. Wij hebben ons in die nota bereid verklaard in afwachting van een tekst van de werktuigenvrijstelling die meer recht doet aan de doelstellingen, die de indieners van het amendement voor ogen stonden, de geamendeerde werktuigenvrijstelling niet in werking te laten treden.

Gekozen is voor een procedure waarbij in deze Invoeringswet het artikel inzake de werktuigenvrijstelling (artikel 227a, tweede en derde lid, zoals dat artikel bij amendement is gewijzigd) in de Gemeentewet wordt opgenomen, doch waarbij tegelijkertijd een slotartikel aan de Gemeentewet wordt toegevoegd, waarin de tekst van de thans geldende werktuigenvrijstelling van artikel 5, aanhef en onderdeel a, van het Besluit gemeentelijke onroerende-zaakbelastingen (Bozb) is opgenomen. Artikel 300a is de uitwerking van deze procedure.

Ter verduidelijking merken wij op dat het opnemen van de tekst van de werktuigenvrijstelling van het Bozb in de Gemeentewet nodig is omdat het Bozb in artikel II van dit wetsvoorstel wordt ingetrokken. Met het onderhavige artikel wordt bereikt dat in afwijking van artikel 227a, tweede en derde lid, de huidige werktuigenvrijstelling blijft gelden in plaats van de bij amendement gewijzigde werktuigenvrijstelling.

Deze procedure is geheel in overeenstemming met hetgeen wij bij brief van 29 januari 1993 hebben bericht aan de Eerste Kamer (wetsvoorstel 21 591, nr 68b).

Het wetsvoorstel tot wijziging van de Gemeentewet met betrekking tot de werktuigenvrijstelling in de onroerende-zaakbelastingen ligt thans voor advies bij de Raad van State.

Artikel IV De Wet algemene regels herindeling

Deze aanpassingen vloeien voort uit het gewijzigde goedkeuringsregime en de vernummering.

Door de gewijzigde redactie van het vierde lid van artikel 32, waar «belastingverordeningen» is gewijzigd in besluiten, wordt bereikt dat het bepaalde in de artikelen 28–30 ook niet van toepassing is op de zogenoemde bekostigingsbesluiten. Deze bekostigingsbesluiten zijn geïntroduceerd bij de Wet van 22 mei 1991 tot wijziging van diverse wetten in verband met vereenvoudiging van regelgeving en vergroting van gemeentelijke en provinciale beleidsvrijheid (Stb. 394). In die wet is het voorschrift opgenomen dat de raad voordat met het treffen van de voorzieningen wordt aangevangen, besluit in welke mate de aan die voorzieningen verbonden lasten door middel van een baat- en bouwgrondbelasting zullen worden verhaald.

Door de onderhavige wijziging worden niet alleen besluiten tot vaststelling of wijziging van de verordening baatbelasting dan wel bouwgrondbelasting maar ook bekostigingsbesluiten aangemerkt als besluiten van de gemeente waaraan het gebied is toegevoegd.

Artikel V De Waterschapswet

Onderdeel A

Door de invoering van de wet materiële belastingbepalingen in de Gemeentewet, waarbij de materiële bepalingen met betrekking tot de onroerende-zaakbelastingen zijn gewijzigd, moeten ook in de Waterschapswet de nodige aanpassingen worden aangebracht. De Waterschapswet sluit immers voor de heffing van de omslagen zoveel mogelijk aan bij de waarde zoals die voor de gemeentelijke onroerende-zaakbelastingen is vastgesteld. Deze aanpassingen zijn echter van dien aard dat een deel van artikel 117 van de Waterschapswet moest worden herschreven en uitgebreid. Daardoor zou artikel 117 – dat thans reeds met zijn tien leden aan de lange kant is – nog langer worden. Uit een oogpunt van overzichtelijkheid is dit geen wenselijke situatie, temeer niet, nu in het huidige artikel 117 twee verschillende onderwerpen

worden geregeld. Het nieuwe artikel 117 heeft betrekking op de object-afbakening, waarvan de begripsbepaling van het huidige artikel 118 deel uitmaakt. In het nieuwe artikel 118 zijn de regels opgenomen die betrekking hebben op de aanwijzing van de belastingplichtige voor de heffing van de onderscheidene waterschapsomslagen.

Door de opsplitsing van het huidige artikel 117 is tevens een betere aansluiting bij de desbetreffende bepalingen in de Gemeentewet verkregen.

Artikel 117

De afbakeningsbepalingen voor gebouwde belastingobjecten, zoals die thans in artikel 117 zijn opgenomen, zijn inhoudelijk geheel in overeenstemming met de afbakeningsvoorschriften voor de onroerende-zaakbelastingen, zoals die voorschriften luiden bij de inwerkingtreding van de Waterschapswet.

In de eerste drie leden van het huidige artikel 117 worden voorschriften gegeven met betrekking tot de afbakening van het belastingobject dat als zodanig in de heffing van de waterschapsomslag wordt betrokken. De aan de omslag onderworpen belastingobjecten worden onderscheiden in gebouwde onroerende zaken enerzijds en in ongebouwde onroerende zaken anderzijds. Dit onderscheid is noodzakelijk, omdat voor de twee categorieën onroerende zaken verschillende heffingsmaatstaven gelden. Voor gebouwde onroerende zaken geldt als heffingsmaatstaf de waarde, zoals die voor het desbetreffende belastingobject voor de heffing van de onroerende-zaakbelastingen is vastgesteld, terwijl voor ongebouwde onroerende zaken de oppervlakte van het desbetreffende belastingobject als heffingsmaatstaf wordt gehanteerd.

De aansluiting bij het waardebegrip voor de onroerende-zaakbelastingen noopt ertoe dat de omvang van het gebouwde belastingobject voor de waterschapsomslag gelijk moet zijn aan die van het gebouwde belastingobject voor de onroerende-zaakbelastingen. Bij de wijziging van de Gemeentewet met betrekking tot de materiële belastingbepalingen worden de voorschriften inzake de afbakening van het belastingobject voor de onroerende-zaakbelastingen in redactioneel opzicht ingrijpend gewijzigd. De aldus gewijzigde afbakeningsregeling voor de onroerende-zaakbelastingen is opgenomen in artikel 225 van de Gemeentewet.

Met de wijziging van artikel 117 wordt de terminologie in overeenstemming gebracht met die van artikel 225 van de Gemeentewet. Daarbij moesten ook de bepalingen inzake de objectafbakening van het ongebouwde belastingobject voor de omslagheffing ongebouwd worden aangepast. De wijziging behelst echter geen wijziging in materiële zin. Inhoudelijk is de afbakeningsregeling niet veranderd; alleen de redactie en de terminologie hebben wijziging ondergaan. In het vijfde lid is de ongewijzigde bepaling van het huidige artikel 118 opgenomen.

Artikel 118

In het nieuwe artikel 118 zijn het vierde tot en met het tiende lid van het huidige artikel 117 opgenomen. De in die leden vervatte bepalingen hebben alle betrekking op de aanwijzing van de belastingplichtige voor de heffing van waterschapsomslagen.

Omdat de waterschappen bij de omslagheffing gebouwd gebruik maken van de gegevens die de gemeenten voor de heffing van de onroerende-zaakbelastingen hanteren dienen ook de wettelijke bepalingen inzake de belastingplicht gelijkkluidend te zijn. Het eerste en vierde lid zijn aangepast aan de gewijzigde omschrijving van de belastingplicht in artikel 226 van de Gemeentewet. Het tweede, derde en vijfde lid zijn ongewijzigd overgenomen. Het zesde lid is gewijzigd in verband met de

vernummering van de voorgaande leden. Na aanpassing van deze bepaling aan artikel 226, eerste lid, van de Gemeentewet zijn de regelingen inzake de belastingplicht voor de omslagheffing en de onroerende-zaakbelastingen in materiële zin thans weer identiek.

Onderdeel B (artikel 119)

De wijziging van artikel 119 van de Waterschapswet is van redactionele aard. Ter wille van de duidelijkheid wordt uitdrukkelijk bepaald dat artikel 119 het oog heeft op alle in artikel 116 genoemde omslagen.

Onderdeel C (artikel 120)

Terwille van een goede aansluiting bij het begrippenkader van de onroerende-zaakbelastingen wordt maatstaf vervangen door heffingsmaatstaf.

De wijziging van artikel 120, tweede tot en met vierde lid, betrekking hebbende op de heffingsmaatstaf voor de omslagheffing gebouwd, strekt ertoe de daarin vervatte regels te laten aansluiten bij de gewijzigde waardebepalingen in de artikelen 227 en 227a van de Gemeentewet.

Voorts is het derde lid van artikel 120 opnieuw geredigeerd. In het derde lid wordt bepaald dat het waterschap bij de door hem te verrichten waardebepaling alle voor de heffing van de onroerende-zaakbelastingen van toepassing zijnde waarderingsregels in acht moet nemen met uitzondering van de waardebeperkende voorschriften van artikel 227, vierde lid, en artikel 227a, eerste lid, van de Gemeentewet. Dit lid ziet op de situatie waarin een gemeente voor een gebouwde onroerende zaak geen waarde of een lagere waarde heeft vastgesteld wegens de toepassing van voor de onroerende-zaakbelastingen geldende vrijstellingen. Deze «vrijstellingen» gelden als regel niet voor de waterschapsomslag gebouwd. Daarom dient in gevallen als deze het waterschap zelf de waarde van het desbetreffende object vast te stellen.

Opgemerkt zij dat het buiten aanmerking laten van de waarde van werktuigen, de zogenoemde werktuigenvrijstelling, bedoeld in artikel 227a, tweede lid, jo 300a van de Gemeentewet, en de lagere bestemmingswaarde voor een woning die deel uitmaakt van een landgoed in de zin van de Natuurschoonwet 1928, bedoeld in artikel 227, derde lid, van de Gemeentewet het gevolg zijn van het feit dat de Waterschapswet ook thans al uitgaat van de waarde, zoals die door de gemeenten wordt vastgesteld (dus exclusief de waarde van werktuigen). Het gaat hier immers om objecten waarvoor wel een waarde wordt vastgesteld, maar welke lager is dan de waarde op grond van de waarderingsregels in artikel 227, eerste en tweede lid, van de Gemeentewet. In de overige gevallen dient het waterschap de waarde van de gebouwde onroerende zaken zelf vast te stellen. In de Gemeentewet wordt echter met betrekking tot de onroerende zaken die geheel of gedeeltelijk zijn vrijgesteld, een systematiek gehanteerd die hierop neerkomt dat bij het bepalen van de heffingsmaatstaf voor de onroerende-zaakbelastingen buiten aanmerking wordt gelaten de waarde van bepaalde met name in artikel 227a, eerste lid, van die wet genoemde gebouwde en ongebouwde eigendommen. In plaats van bepaalde objecten vrij te stellen, zoals thans het geval is, wordt in de nieuwe systematiek een vrijstelling geëffectueerd door een reductie toe te passen op de waarde van het object. Indien het gehele object is vrijgesteld, bedraagt de reductie 100 percent; indien slechts een deel is vrijgesteld is het percentage lager. Hierdoor is de vrijstellingsregeling onderdeel van de waarderingsregeling geworden, hetgeen ook blijkt uit de bewoordingen van de aanhef van het eerste lid van artikel 227a van de Gemeentewet.

Het is duidelijk dat het waterschap bij zijn waardebepaling voor de

omslagheffing gebouwd geen rekening behoeft te houden met de nieuwe beperkende waarderingsregels die betrekking hebben op de voor de onroerende-zaakbelastingen vrijgestelde objecten.

Een soortgelijke problematiek doet zich ook voor bij een gebouwd object dat geheel in het gebied van het waterschap is gelegen, doch waar doorheen een gemeentegrens loopt. Voor elk van de aangrenzende gemeenten is het binnen hun gebied gelegen deel van dat object een zelfstandig belastingobject, terwijl voor het waterschap het ongedeelde object één belastingobject vormt. Het bijzondere waarderingsvoorschrift ter zake in artikel 227, vierde lid, van de Gemeentewet, op grond waarvan de betrokken gemeente slechts een evenredig deel van de waarde van het gehele object als heffingsmaatstaf voor de onroerende-zaakbelastingen in aanmerking mag nemen, dient derhalve voor de waardebepaling door het waterschap buiten toepassing te blijven.

De wijziging van het vierde lid, is van louter redactionele aard.

Onderdeel D (artikel 131)

Aangezien het huidige artikel 131 is afgestemd op de bepalingen inzake de onroerende-zaakbelastingen in de gemeentewet, moet dit artikel worden gewijzigd om overeenstemming te verkrijgen met de overeenkomstige bepalingen in de nieuwe Gemeentewet. Tevens is de redactie enigszins vereenvoudigd.

Onderdeel E (artikel 142)

Deze wijziging herstelt een omissie die is ontstaan ingevolge de wet van 18 december 1991 (Stb. 1992, 13), waarbij de tekst van artikel 142 qua terminologie in overeenstemming is gebracht met het nieuw B.W. Hierbij wordt verwezen naar de toelichting bij artikel III, onderdeel F, waarbij artikel 251, eerste lid, van de Gemeentewet wordt gewijzigd.

Onderdeel F (artikel 146)

Deze wijziging herstelt een omissie die is ontstaan ingevolge de wet van 18 december 1991 (Stb. 1992, 13), waarbij de tekst van artikel 146 qua terminologie in overeenstemming is gebracht met het nieuw B.W.

Onderdeel G (artikel 170)

De wijziging van artikel 170 is het gevolg van de wijzigingen van de artikelen 117 en 120, waarnaar in dit artikel wordt verwezen.

Artikel VI tot en met XIII

Deze aanpassingen vloeien voort uit de vernummering.

Artikel XIV De Wet gemeenschappelijke regelingen

A

Aanpassing van het artikel was nodig om te voorkomen dat door de naamswijziging precariorechten in precariobelasting, er geen bevoegdheid tot het heffen van precariobelasting zou zijn. Deze belasting viel onder de oude bepalingen onder de naam precariorechten onder artikel 272, onderdeel i, van de gemeentewet. In het artikel wordt daarom ook een verwijzing naar de precariobelasting opgenomen. Tevens wordt de verwijzing naar artikel 61a van de Wet Algemene bepalingen milieuhygiëne aangepast aan de Wet milieubeheer.

B

Deze aanpassingen vloeien voort uit de vernummering en de nieuwe systematiek van wetsvoorstel 21 591.

Artikel XV tot en met XIX

Deze artikelen betreffen slotbepalingen. In artikel XV en XVI is bepaald dat de artikelen van de onderhavige wet en de verwijzingen binnen de Gemeentewet worden aangepast en dat de verwijzingen van andere wetten daarmee in overeenstemming worden gebracht.

Indien de materiële belastingbepalingen in werking treden na de inwerkingtreding van de nieuwe Gemeentewet, zal de ingevolge artikel XVI de tekst van de Gemeentewet met inbegrip van de hernummerde nieuwe belastingbepalingen integraal worden gepubliceerd in het Staatsblad.

De inwerkingtreding van deze wet is bepaald op 1 januari van het kalenderjaar volgende op het kalenderjaar waarin deze wet in het Staatsblad is geplaatst. Hiermee wordt congruentie bereikt met de door gemeenten algemeen gehanteerde regel de belastingverordeningen vast te stellen met ingang van een kalenderjaar.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,
D. I. J. W. de Graaff-Nauta

De Staatssecretaris van Financiën,
M. J. J. van Amelsvoort